

Toimenpideoite TPA 32/2017 vp

Hanna Halmeenpää vihr ym.

Toimenpideoite kaivosten louhintaveron käyttönotosta

Eduskunnalle

Louhintaverossa on kyseessä kaivostoiminnassa louhittaviin maa-aineksen yksikkömääriin sidonnainen vero. Veron perinnästä on kokemusta ja tietoa useista Afrikan ja Etelä-Amerikan maista sekä Australiasta, USA:sta, Kiinasta ja Puolasta. Louhintaveroa tultaisiin perimään kaivosyhtiöltä korvauksena siitä, että kaivosyhtiö saa käyttää maaperän mineraaleja.

Louhintaverosta tulisi laatia laki. Vero olisi yksinkertaista periä esimerkiksi tietty määrä jokaista louhittua kiviainestonna kohden. Suomen noin 50 miljoonan tonnin vuosittaisilla kaivannaismäärillä vero tuottaisi maltillisellakin hinnalla jokaista louhittua kiviainestonna kohden jopa kymmenienmiljoonien eurojen tuotot vuosittain.

Louhintaveron periminen ohjaisi kaivospolitiikkaa suuntaan, jossa louhinta aloitettaisiin silloin, kun mineraaliesiintymä on malmimääriltään tutkitusti riittävän arvokas. Vero voi lisätä mineraalien kierrätystä, jos on olemassa mahdollisuus mineraalien käyttöönottoon muista lähteistä kuin maaperästä. Suomessa luonnon mineraaliesiintymät ovat suhteellisen niukkoja, mutta muita mineraalilähteitä voi olla esimerkiksi kaivosjätteen tai -jätevesien jatkohyödyntäminen, sillä niistä voidaan erottaa esimerkiksi nikkeliä ja fosforia. Kaivannaistoiminnan louhintaverotus tekisi nämä muut vaihtoehtoiset tavat malmin rikastamiseksi nykyistä kannattavammiksi.

Kun louhintavero vähentäisi ympäristöä kuormittavan kiviaineksen louhintaa, pienenesi myös kaivostoimintaan tarvittavan maa-alan määrä, jolloin louhinnan vaikutukset luontoon ja maisemaan vähenisivät. Kaivostoiminnan ympäristöhaitoista erityisesti malmien rikastuksessa käytetty vesimäärä, sen hallinta ja jätevesihaitat liittyvät louhintamääriin, samoin mahdollisesti rikastuskemikaalien käyttö. Louhintaveron- tai kaivannaisjäteveromalli varmistaisi, että mahdollisesti suuriakin ympäristöhaittoja aiheuttava louhinta on verollista, vaikka verojen taloudellinen tulos jäisi mitättömäksi.

Louhintaveron avulla voitaisiin korvata esimerkiksi liikenneväylien rakentamisesta ja lupaprosesseista aiheutuvia kuluja kunnille ja valtiolle. Tuottoja on mahdollista käyttää myös laajemmin kansalaisten hyvinvoinnin edistämiseen. Tätä voidaan perustella sillä, että kyseessä on uusiutumattoman, kansallisvarallisuuden luoteisen varannon hyödyntäminen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin lain valmistelemiseksi louhintaveron perinnästä; veroa voidaan periä esimerkiksi tietty määrä jokaista louhittua kiviainestonna kohden.

Valmis
5.0

Toimenpideoite TPA 32/2017 vp

Helsingissä 23.10.2017

Hanna Halmeenpää vihr
Touko Aalto vihr
Pekka Haavisto vihr
Satu Hassi vihr
Heli Järvinen vihr
Emma Kari vihr
Johanna Karimäki vihr
Krista Mikkonen vihr
Ville Niinistö vihr
Jani Toivola vihr
Antero Vartia vihr
Ozan Yanar vihr